

Hallituksen esitys Eduskunnalle valtioneuvoston lainanotto- valtuuksista vuonna 1990

Hallituksen esityksessä valtion tulo- ja menoarvioksi vuodelle 1990 on arvioitu, että nettolainanottoa ei tarvita. Noudatettavan nettobudjetoitiperiaatteen mukaisesti valtionvelan nettokuoletuksina on menoksi merkitty 3 630 000 000 markkaa. Valtionvelan kuolekusten on arvioitu vuonna 1990 olevan yhteensä noin 7 865 miljoonaa markkaa. Tällä perusteella valtion bruttolainanoton vähimmäismäärä on 4 235 000 000 markkaa.

Vuonna 1990 on mahdollista lainaehdojen perusteella irtisanoa vanhoja ulkomaisia lainoja ennen aikaisesti takaisinmaksettavaksi noin 1 800 miljoonaa markkaa. Suotuisan markkina- ja korkotilanteen varalta olisi lisäksi tarkoituksenmukaista varautua muutoksin ostamaan markkinoilta vanhoja valtionobligatioita tai vaihtamaan ja uudelleenrahoittamaan niitä. Lainaehdojen mukaisia ja markkinoilta obligatioita ostamalla tai vaihtamalla tapahtuvia ennen aikaisia kuoletuksia voitaisiin käyttää milloin niillä on saavutettavissa laskennallisia säästöjä velanhoitomenoissa tai niiden käyttäminen on valtiontalouden kannalta muutoin perusteltua. Toteuttamiskelpoisten irtisanomisten määrä riippuu kansainvälisten pääomamarkkinoiden ja niillä vallitsevien korkotasojen kehityksestä. Irtisanomiset, obligatioiden ostot tai niiden vaihtaminen uusiin eivät vaikuta nettolainanottoon, mikäli ne uudelleenrahoitetaan täysimääräisesti, mutta lisäävät bruttolainanottoa toteutetulla määrällä.

Eduskunnalle annettavassa hallituksen esityksessä laiksi valtion eläkerahastosta on tarkoitus ehdottaa, että valtiovarainministeriöllä olisi oikeus päättää rahaston sellaisten varojen lainaamisesta valtiolle, joita ei kulloinkin tarvita myönnettyjen eläkkeiden maksamiseen. Bruttolainanottovaltuuksissa tulisi olla riittävä välijoys varautua myös tähän.

Kun lainanotossa on tarkoitus edelleen käyttää laina-ajaltaan myös alle yhden vuoden pituisia velkasitoumuksia, lisää myös tämä

bruttolainanottoon tarvittavan valtuuden määrä.

Edellä selostetun perusteella tulisi vuonna 1990 varautua kaikkiaan noin 13 000 miljoonan markan bruttolainanottoon.

Lisäksi voidaan valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion maksuliikkeen kausiluonteisten menohuippujen ja valtion kassajoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi tarvita lyhytaikaista luottoa. Tilapäisesti voidaan tarvita myös erittäin lyhytaikaista, tililuoton kaltaista rahoitusta maksuvalmiuden päivävaihteluiden tasoittamiseen.

Nykyiset pääomamarkkinat ja niillä tapahtuvat muutokset edellyttävät suurta päätöksentekonopeutta, minkä vuoksi valtioneuvostolle tulisi antaa mahdollisuus siirtää määräämissään rajoissa lainanotosta päättäminen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Tarkoituksena on edelleen valtionvelan valuuttajakautuman ohjaamiseksi valuuttakurssiriskejä tasoittavasti tai säästöjen saavuttamiseksi velanhoitokustannuksissa jatkaa koron- ja valuutanvaihtosopimusten (swap) käyttämistä sekä uusien että jo otettujen valtiolainojen osalta.

Swap-sopimusten määrä riippuu markkinoiden tarjoamista mahdollisuuksista, joiden riittäväksi hyödyntämiseksi toimintavaltuuksien tulisi olla suhteellisen väljät. Tämän vuoksi tehtävien koron- ja valuutanvaihtosopimusten määräksi esitetään yhteensä enintään 5 000 miljoonan markan lainapääomaa päätöksentekoa jankohtien valuuttakurssien mukaan laskettuna. Tämän lisäksi olisi tarpeen sallia sellaiset koronvaihtosopimukset, joita on välttämätöntä käyttää välivaiheena valuuttaa toiseen swap-sopimuksin vaihdettaessa. Swap-sopimusten hyväksikäyttö edellyttää niin suurta päätöksentekonopeutta, että myös tältä osin valtioneuvostolle tulisi antaa mahdollisuus jättää koron- ja valuutanvaihtosopimuksista

päättäminen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi.

Edellä lausutun perusteella ehdotetaan,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tämän määräämillä ehdoilla vuonna 1990 ottamaan valtiolainoja yhteensä enintään 13 000 000 000 markan bruttomäärän siten, että valtioneuvosto voi määräämissään rajoissa antaa lainanotosta päättämisen valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tehtäväksi,

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin edellä tarkoitetun lisäksi käyttämään valtion maksuvalmiuden turvaamiseksi sekä valtion kausiluonteisten

menohuippujen ja valtion kassasijoitusten tarkoituksenmukaisen hoidon edellyttämän rahoitustarpeen kattamiseksi lyhytaikaista luottoa harkintansa mukaan, sekä

että Eduskunta oikeuttaisi valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön tai valtiokonttorin tekemään otettuihin ja otettaviin valtiolainoihin liittyviä koron- ja valuutanvaihtosopimuksia pääomamäärältään yhteensä enintään 5 000 000 000 markan lainojen osalta ja lisättynä koronvaihtosopimusten osalta määrällä, joka näitä tarvitaan välivaiheena valuuttoja toisiin valuutanvaihtosopimuksiin vaihdettaessa.

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 1989

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Erkki Liikanen*